

ανεβαίνω

ανεβαίνω, ρ. [<μσν. άνεβαίνω <αρχ. άναβαίνω], ανεβαίνω. **1α.** πηγαίνω, μετακινούμαι από τα νότια της χώρας στα βόρεια: «δυο φορές το μήνα ανεβαίνω απ' την Αθήνα στη Θεσσαλονίκη, γιατί τη λατρεύω αυτή την πόλη» **β.** πηγαίνω, μετακινούμαι από τα παράλια προς την ενδοχώρα: «πήρα το εμπόρευμα απ' το λιμάνι κι ανεβαίνω στο χωριό». **γ.** πηγαίνω, μετακινούμαι από το κέντρο της πόλης στην περιφέρεια: «μια κι ανεβαίνω στο σπίτι, αν θες, μπορώ να σε πάρω με τ' αυτοκίνητό μου». **2.** η ψυχική μου διάθεση πηγαίνει όλο και προς το καλύτερο, και για το λόγο αυτό νιώθω βεβαιότητα, σιγουριά για το μέλλον, τα βλέπω όλα στη ζωή μου πιο αισιόδοξα, πιο ρόδινα: «όταν είναι στις μαύρες του, δε μιλιέται, αλλά όταν αρχίζει ν' ανεβαίνει, ξεσαλώνει σαν μικρό παιδί». **3α.** αποκτώ ψηλότερη κοινωνική θέση, πετυχαίνω στη ζωή μου: «κουράστηκε πολύ στη ζωή του, αλλά στο τέλος κατάφερε ν' ανέβει σε πείσμα των εχθρών του». **β.** αποκτώ φήμη: «τον τελευταίο καιρό, ανέβηκε πολύ ως ηθοποιός». **4.** επιβιβάζομαι σε κάποιο μεταφορικό μέσο: «μόλις ανέβηκαν στ' αυτοκίνητο, έφυγαν». **5.** σκαρφαλώνω: «ανέβηκε μέχρι την κορυφή του βουνού || ανέβηκε στο δέντρο για να κόψει καρπούς». (Λαϊκό τραγούδι: θ' **ανέβω** και θα τραγουδήσω στο πιο ψηλότερο βουνό, ν' ακούγεται στην ερημιά ο πόνος μου με την πενιά). **6.** νιώθω σταδιακά ανερχόμενη ευφορία από την κατανάλωση αλκοόλ ή τη χρήση ναρκωτικού: «με τις πρώτες γουλιές αρχίζει κι ανεβαίνει αυτός ο άνθρωπος || με τις πρώτες ρουφηξιές απ' το τσιγαρλίκι, άρχισε ν' ανεβαίνει». (Ακολουθούν 40 φρ.).

- *ανέβα να φιλήσεις, κατέβα να γαμήσεις*, ειρωνική αναφορά σε πολύ ψηλή γυναίκα: «όμορφη γυναίκα, δε λέω, αλλά πολύ ανέβα να φιλήσεις, κατέβα να γαμήσεις, ρε παιδάκι μου!». Είναι και φορές που για να επιτείνει την ειρωνεία, η φρ. κλείνει με το στο τέλος ξέχασες γιατί ξάπλωσες μαζί της ή σε τρώνε οι διαδρομές ή γίνεσαι πτώμα απ' τις διαδρομές·

- ανεβαίνει δυο δυο τα σκαλιά, βλ. λ. [σκαλί](#)·
- ανεβαίνει η κατανάλωση, βλ. λ. [κατανάλωση](#)·
- ανεβαίνει ο υδράργυρος, βλ. λ. [υδράργυρος](#)·
- ανεβαίνει το θερμόμετρο, βλ. λ. [θερμόμετρο](#)·
- ανεβαίνουν οι σφυγμοί μου, βλ. λ. σφυγμός·
- ανεβαίνουν οι τιμές, βλ. λ. [τιμή](#)·
- ανεβαίνουν οι τόνοι, (για συζητήσεις), βλ. λ. τόνος·
- ανεβαίνω κοινωνικά, βλ. λ. [κοινωνικός](#)·
- ανεβαίνω στα ουράνια, βλ. λ. ουράνια·
- ανεβαίνω στα ύψη, βλ. λ. [ύψος](#)·
- ανεβαίνω στη σκηνή, (για θεατρικά έργα), βλ. λ. [σκηνή](#)·
- ανεβαίνω στην εκτίμηση (κάποιου), βλ. λ. [εκτίμηση](#)·
- ανεβαίνω στην εξουσία, βλ. λ. [εξουσία](#)·
- ανεβαίνω στην ποδιά (κάποιου), βλ. λ. ποδιά·
- ανεβαίνω στο θρόνο, βλ. λ. [θρόνος](#)·
- ανεβαίνω τα σκαλιά της κοινωνίας, βλ. λ. [σκαλί](#)·

- ανέβηκαν οι μετοχές του, βλ. λ. μετοχή·
- ανέβηκαν τα μποφόρια, βλ. λ. [μποφόρια](#)·
- ανέβηκαν τα ντεσιμπέλ μου, βλ. λ. ντεσιμπέλ·
- ανέβηκε η αγορά, βλ. λ. [αγορά](#)·
- ανέβηκε η δουλειά ή ανέβηκαν οι δουλειές, βλ. λ. δουλειά·
- ανέβηκε η δραχμή, βλ. λ. δραχμή·
- ανέβηκε ο πυρετός, βλ. λ. [πυρετός](#)·
- ανέβηκε στα μάτια μου, βλ. λ. [μάτι](#)·
- ανέβηκε στον ουρανό ή ανέβηκε στους ουρανούς, βλ. λ. [ουρανός](#)·
- ανέβηκε το αίμα στο κεφάλι μου, βλ. λ. αίμα·
- ανέβηκε το κασέ μου, βλ. λ. κασέ·
- ανέβηκε ψηλά, βλ. λ. [ψηλός](#)·
- δώσε θάρρος στο χωριάτη να σ' ανέβει στο κρεβάτι, βλ. λ. θάρρος·
- είδα φως κι ανέβηκα, βλ. λ. [φως](#)·
- κράτα με να σε κρατώ ν' ανεβούμε το βουνό, βλ. λ. βουνό·
- μου ανεβαίνει (ενν. ο πούτσος, ο ψώλος, η πούτσα, η ψωλή, το πέος, το καυλί), μου σηκώνεται, έχει αρχίσει η διαδικασία της στύσης και, κατ' επέκταση, είμαι ικανός να επιβάλλω τη σεξουαλική πράξη: «φέρε μου τη γυναίκα σου και σου λέω εγώ αν μου ανεβαίνει ή όχι»·
- μου ανεβαίνει η πίεση, βλ. λ. [πίεση](#)·
- μου ανέβηκαν οι καπνοί στο κεφάλι, βλ. λ. [καπνός](#)¹·
- μου ανέβηκε η αδρεναλίνη, βλ. λ. [αδρεναλίνη](#)·
- μου ανέβηκε το αίμα στο κεφάλι, βλ. λ. αίμα·
- ο κόσμος είναι μια σκάλα. Άλλοι την ανεβαίνουν κι άλλοι την κατεβαίνουν, βλ. λ. [κόσμος](#)·
- ό,τι ανεβαίνει δεν κατεβαίνει, λ. κατεβαίνω·
- ό,τι ανεβαίνει, κατεβαίνει, βλ. λ. [κατεβαίνω](#)·